Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

6. března 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Směrnice 2011/92/EU – Posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí – Článek 2 odst. 1 a čl. 4 odst. 2 – Záměry podle přílohy II – Záměry rozvoje měst – Článek 4 odst. 4 a 5 – Povinnosti oznamovatele a příslušného orgánu, pokud se dotčený členský stát rozhodne požadovat pro takové záměry určení podle odstavců 4 a 5 uvedené směrnice – Zohlednění připomínek předložených třetí stranou, které poukazují na možný dopad dotčeného záměru na živočišný druh, na který se vztahuje přísná ochrana podle článku 12 směrnice 92/43/EHS“

Ve věci C-41/24,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím High Court (Vrchní soud, Irsko) ze dne 1. prosince 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 22. ledna 2024, v řízení

Waltham Abbey Residents Association

proti

An Bord Pleanála,

Irsku,

Attorney General,

za účasti:

O’Flynn Construction Co. Unlimited Company,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení: D. Gratsias, předseda senátu, J. Passer (zpravodaj) a B. Smulders, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí

s přihlédnutím k písemné části řízení,

* Jednací jazyk: angličtina.

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Waltham Abbey Residents Association, J. Devlin, SC, J. Kenny, BL, a D. Healy, solicitor,

– za An Bord Pleanála, B. Foley, SC, A. Carroll, BL, a P. Reilly, solicitor,

– za Irsko, M. Browne, Chief State Solicitor, S. Finnegan, K. Hoare a A. Joyce, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. McGrath, SC, F. Valentine, SC, a E. O'Callaghan, BL,

– za Evropskou komisi: M. Noll-Ehlers a N. Ruiz García, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EHS ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014 (Úř. věst. 2014, L 124, s. 1) (dále jen „směrnice 2011/92").

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Waltham Abbey Residents Association, sdružením rezidentů, na straně jedné a An Bord Pleanála (úřad pro územní plánování, Irsko) (dále jen „úřad"), Ireland (Irsko) a Attorney General (nejvyšší státní zástupce, Irsko) na straně druhé ve věci povolení vydaného uvedeným úřadem pro územní záměr strategické bytové výstavby.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2011/92

3 V bodech 7 až 9 odůvodnění směrnice 2011/92 je uvedeno:

„(7) Povolení pro veřejné a soukromé záměry, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí, by mělo být vydáno jen po předchozím posouzení jejich případných významných vlivů na životní prostředí. […]

(8) Záměry určitého typu mají významný vliv na životní prostředí a tyto záměry by měly být v zásadě podrobeny systematickému posouzení.

(9) Záměry jiných typů nemusí mít v každém případě významný vliv na životní prostředí a tyto záměry musí být posouzeny, pokud členské státy usoudí, že by mohly mít významný vliv na životní prostředí.“

4 V článku 2 odst. 1 této směrnice je stanoveno:

„Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, aby před vydáním povolení musely záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, získat povolení a posouzení z hlediska jejich vlivů na životní prostředí. Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4.“

5 V článku 3 odst. 1 uvedené směrnice je stanoveno:

„Posuzování vlivů na životní prostředí vhodným způsobem určí, popíše a posoudí v každém jednotlivém případě přímé a nepřímé významné vlivy záměru na tyto faktory:

[…]

b) biologickou rozmanitost, se zvláštním zřetelem na druhy a stanoviště chráněné podle směrnice [Rady] 92/43/EHS [ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění směrnice Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193) (dále jen ‚směrnice 92/43‘)] a směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2009/147/ES [ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7)];

[…]“

6 V článku 4 směrnice 2011/92 je stanoveno:

„1. S výhradou čl. 2 odst. 4 podléhají záměry uvedené v příloze I posouzení v souladu s články 5 až 10.

2. S výhradou čl. 2 odst. 4 určí členské státy pro záměry uvedené v příloze II, zda záměr podléhá posouzení v souladu s články 5 až 10. Členské státy provedou toto určení na základě:

a) přezkoumání každého jednotlivého případu; nebo

nebo

b) prahových hodnot nebo kritérií stanovených členským státem.

Členské státy se mohou rozhodnout používat oba postupy uvedené v písmenech a) a b).

3. V případě přezkoumávání každého jednotlivého případu nebo při stanovení kritérií nebo prahových hodnot pro účely odstavce 2 jsou brána v úvahu odpovídající kritéria výběru uvedená v příloze III. Členské státy mohou stanovit prahové hodnoty nebo kritéria, na jejichž základě určí, kdy záměry nemusí podléhat určení podle odstavců 4 a 5 ani posouzení vlivů na životní prostředí, nebo prahové hodnoty a kritéria, na jejichž základě určí, kdy záměry musí v každém případě podléhat posouzení vlivů na životní prostředí, aniž by podléhaly určení podle odstavců 4 a 5.

4. Rozhodne-li se členský stát požadovat určení pro záměry uvedené v příloze II, oznamovatel poskytne informace o povaze záměru a o jeho možných významných vlivech na životní prostředí.

Podrobný seznam informací, jež mají být poskytnuty, je upřesněn v příloze IIA. Oznamovatel případně zohlední dostupné výsledky jiných příslušných posouzení vlivů na životní prostředí, která byla provedena podle jiných právních předpisů Unie než této směrnice. Oznamovatel může rovněž poskytnout popis prvků záměru nebo zamýšlených opatření k vyloučení či prevenci významných negativních vlivů na životní prostředí.

5. Příslušný orgán provede určení na základě informací poskytnutých oznamovatelem v souladu s odstavcem 4 a případně s ohledem na výsledky předběžného ověření či posouzení vlivů na životní prostředí, která byla provedena podle jiných právních předpisů Unie než této směrnice. Toto určení se zpřístupní veřejnosti a:

a) v případě, že bylo rozhodnuto o nutnosti provést posouzení vlivů na životní prostředí, uvede hlavní důvody, proč je toto posouzení vyžadováno, s ohledem na příslušná kritéria uvedená v příloze III, nebo

b) v případě, že bylo rozhodnuto, že posouzení vlivů na životní prostředí není třeba provést, uvede hlavní důvody, proč toto posouzení není vyžadováno, s ohledem na příslušná kritéria uvedená v příloze III a uvede prvky záměru nebo zamýšlená opatření k vyloučení či prevenci významných negativních vlivů na životní prostředí, jestliže je oznamovatel navrhuje.

6. Členské státy zajistí, aby příslušný orgán provedl určení co nejdříve, nejpozději však do 90 dnů ode dne, kdy mu oznamovatel předložil všechny informace potřebné podle odstavce 4. Ve výjimečných případech, souvisejících například s povahou, složitostí, umístěním či rozsahem záměru, může příslušný orgán uvedenou lhůtu k určení prodloužit; v takovém případě musí příslušný orgán oznamovatele písemně informovat o důvodech prodloužení lhůty a dni, kdy lze jeho určení očekávat.“

7 V příloze II.A této směrnice je uveden výčet „[i]nformac[í] o záměrech uvedených v příloze II, které má poskytovat oznamovatel“. V tomto výčtu je uvedeno:

„1. Popis záměru obsahující zejména:
   a) popis fyzikální povahy záměru jako celku a případně demoličních prací;
   b) popis umístění záměru, se zvláštním zřetelem na ekologickou citlivost geografických oblastí, které by mohly být zasaženy.

2. Popis aspektů životního prostředí, které by mohly být záměrem významně zasaženy.

3. Popis, v rozsahu dostupných informací, veškerých možných významných vlivů záměru na životní prostředí v důsledku:
   a) případných předpokládaných reziduí a emisí a produkce odpadu;
   b) využívání přírodních zdrojů, zejména půdy, vody a biologické rozmanitosti.

4. Při shromažďování informací v souladu s body 1 až 3 se případně zohlední kritéria uvedená v příloze III.“

8 V příloze III této směrnice jsou stanovena „[k]ritéria pro určení toho, zda mají být záměry uvedené v příloze II podrobeny posuzování vlivů na životní prostředí“.

Směrnice 2014/52

9 V bodech 11 a 29 odůvodnění směrnice 2014/52 je uvedeno:

„(11) Opatření přijatá za účelem vyloučení, prevence, snížení a pokud možno vyrovnání významných negativních vlivů na životní prostředí, zejména na druhy a přírodní stanoviště, které jsou chráněny podle [směrnice 92/43] a [směrnice 2009/147], by měla pomoci zabránit zhoršení kvality životního prostředí a čistému úbytku biologické rozmanitosti, a to v souladu se závazky Unie v souvislosti s [Úmluvou OSN o biologické rozmanitosti, podepsané dne 5. června 1992 v Rio de Janeiru] a cíli a opatřeními strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 stanovenými [v]e sdělení Komise [Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů] ze dne 3. května 2011, nazvaném ‚Naše životní pojistka, náš přírodní kapitál: strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020' ([KOM/2011/0244 v konečném znění]).

[…]

(29) Při určování, zda by záměr mohl mít významný vliv na životní prostředí, by příslušné orgány měly stanovit nejdůležitější kritéria, která je třeba vzít v úvahu, a zohlednit informace, které mohou být případně k dispozici z jiných posuzování požadovaných právními předpisy Unie, aby bylo možné účinně a transparentně použít zjišťovací řízení. Z tohoto hlediska je vhodné upřesnit obsah určení, které je výsledkem zjišťovacího řízení, zejména pokud není požadováno posuzování vlivů na životní prostředí. Řádnou správní praxi mimoto představuje rovněž přihlížení k nevyžádaným vyjádřením, která mohou pocházet z různých zdrojů, např. od občanů nebo orgánů veřejné moci, přestože ve fázi zjišťovacího řízení nejsou vyžadovány formální konzultace."

Směrnice 92/43

10 V článku 6 odst. 3 směrnice 92/43 je stanoveno:

„Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti."

11 V článku 12 odst. 1 této směrnice je stanoveno:

„Členské státy přijmou nezbytná opatření pro vytvoření systému přísné ochrany živočišných druhů uvedených v příloze IV a) v jejich přirozeném areálu rozšíření, který zakazuje:

a) veškeré formy úmyslného odchytu nebo usmrcování jedinců těchto druhů v přírodě;

b) úmyslné vyrušování těchto druhů, zejména v období rozmnožování, výchovy mláďat, přezimování a migrace;

c) úmyslné ničení nebo sběr jejich vajec z volné přírody;

d) poškozování nebo ničení míst rozmnožování nebo míst odpočinku.“

12 V příloze IV písm. a) této směrnice jsou uvedeny „všechny druhy“ netopýrů, které patří do podřádu „*microchiroptera*“.

Irské právo

Nařízení o územním plánování a rozvoji z roku 2001

13 V článku 109 Planning and Development Regulations 2001 (nařízení o územním plánování a rozvoji z roku 2001), ve znění použitelném na spor v původním řízení, je stanoveno:

„[…]

2B a) Není-li k žádosti o územní záměr, který nepřekračuje stanovenou prahovou hodnotu, přiložena zpráva o posouzení vlivů na životní prostředí, ale jsou k ní přiloženy informace požadované podle přílohy 7A a odstavce 2A, nebo pokud oznamovatel předloží tyto informace úřadu v souladu s požadavkem stanoveným v odst. 2 písm. b) bodě ii), úřad posoudí pro účely zjišťovacího řízení alespoň povahu, rozsah nebo umístění záměru.

b) Úřad provede určení v rámci předběžného ověření a

i) pokud určí, že v důsledku navrhovaného záměru neexistuje reálná pravděpodobnost významných vlivů na životní prostředí, rozhodne, že se posouzení vlivů na životní prostředí nevyžaduje, nebo

ii) pokud určí, že v důsledku navrhovaného záměru existuje reálná pravděpodobnost významných vlivů na životní prostředí,

I) určí, že tento záměr může mít takové dopady, a

II) v písemné výzvě doručené oznamovateli jej požádá, aby předložil posouzení vlivů na životní prostředí a splnil požadavky uvedené v článku 112.

[…]

4 a) Úřad v rámci zjišťovacího řízení podle odstavce 2B pro účely určení, zda existuje reálná pravděpodobnost významných vlivů na životní prostředí v důsledku navrhovaného záměru, či nikoli, zohlední

i) kritéria stanovená v příloze 7,

ii) informace předložené podle přílohy 7A,

iii) další informace, pokud existují, uvedené v odst. 2A písm. a) a případně popis uvedený v odst. 2A písm. b),

iv) výsledky, jsou-li relevantní, jež jsou k dispozici a týkají se předběžného ověření nebo posouzení vlivů na životní prostředí provedených podle jiných právních předpisů Unie, než je [směrnice 2011/92], a

v) významné vlivy záměru na danou lokalitu, oblast, půdu, místo nebo prvek u záměru, který by mohl mít dopad na:

I) evropskou lokalitu,

II) oblast, která podléhá oznámení podle čl. 16 odst. 2 písm. b) Wildlife (Amendment) Act 2000 (No 38 of 2000) [zákon č. 38 z roku 2000 o volně žijících živočiších a planě rostoucích rostlinách (novelizované znění) (dále jen „zákon č. 38)],

III) oblast vymezenou jako oblast přírodního dědictví podle článku 18 zákona č. 38,
IV) půdu určenou jako přírodní rezervace ve smyslu článků 15 a 16 Wildlife Act 1976 (No. 39 of 1976) [(zákon č. 39 z roku 1976 o volně žijících živočiších a planě rostoucích rostlinách) (dále jen „zákon č. 39“)],
V) půdu určenou jako útočiště pro volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny ve smyslu článku 17 zákona č. 39
VI) místo, lokalitu nebo prvek ekologického zájmu, jejichž zachování, uchování nebo ochrana je cílem plánu rozvoje nebo místního urbanistického plánu, návrhu plánu rozvoje nebo návrhu místního urbanistického plánu nebo navrhované změny plánu rozvoje pro oblast, ve které je záměr navrhován, nebo
VII) plán nebo lokalitu, které byly zahrnuty ministrem kultury, dědictví a Gaeltacht do navrhovaného seznamu oblastí národního dědictví zveřejněného na internetové stránce Služby národních parků a ochrany přírody, nebo pokud by se na nich nebo v nich uvedený záměr nacházel.

b) Určení provedené úřadem v rámci zjišťovacího řízení podle odstavce 2B, zda existuje reálná pravděpodobnost významného vlivu na životní prostředí v důsledku územního záměru, či nikoli, včetně hlavních důvodů a posouzení, pokud jde o relevantní kritéria uvedená v příloze 7, o které se toto určení opírá, a jakékoli oznámení podle odstavce 2C písm. c) se zakládají do spisu a uchovávají společně s dokumenty týkajícími se žádosti o územní souhlas.

5) Pokud se v určení provedeném v rámci zjišťovacího řízení podle odstavce 2B uvádí, že navrhovaný záměr pravděpodobně nebude mít významný vliv na životní prostředí, a žadatel předložil podle odst. 2A písm. b) popis případných prvků navrhovaného záměru a případných zamýšlených opatření k vyloučení významných nepříznivých vlivů na životní prostředí podle odstavce 2A písm. b) či k jejich zamezení, úřad tyto případné prvky či opatření v uvedeném určení upřesní.

[…]“

14 V článku 299B odst. 2 tohoto nařízení je stanoveno:

„b) i) Pokud žadatel poskytl informace uvedené v odst. 1 písm. b) bodě ii) II), úřad přezkoumá alespoň povahu, rozsah nebo umístění záměru za účelem určení provedeného v rámci předběžného ověřování.
ii) Úřad provede určení v rámci zjišťovacího řízení a
I) určí-li, že v důsledku navrhovaného záměru neexistuje reálná pravděpodobnost významných vlivů na životní prostředí, rozhodne, že se posouzení vlivů na životní prostředí nevyžaduje, nebo
II) určí-li, že v důsledku navrhovaného záměru existuje reálná pravděpodobnost významných vlivů vyplývajících z navrhovaného záměru,
A) konstatuje, že záměr by pravděpodobně takové dopady měl, a
B) odmítne jednat se žadatelem podle čl. 8 odst. 3 písm. a) Planning and Development (Housing and Residential Tenancies) Act 2016 [zákon o plánování a rozvoji (bydlení) a pronájmu bytů z roku 2016 (dále jen ‚zákon z roku 2016‘)].“

Zákon z roku 2016

15 V článku 8 odst. 3 zákona z roku 2016 je stanoveno:

„a) Úřad může rozhodnout, že žádost podanou podle čl. 4 odst. 1 odmítne, má-li za to, že žádost o povolení, zpráva o posouzení vlivů na životní prostředí nebo prohlášení o vlivech v rámci sítě Natura, jsou-li vyžadovány, jsou nevyhovující nebo neúplné, zejména s ohledem na povolovací předpisy a předpisy přijaté podle článku 12 nebo článku 177 [Planning and Development Act 2000 (zákon o územním plánování a rozvoji z roku 2000)] nebo s ohledem na jakékoli konzultace podle článku 6.

[…]“

16 V článku 9 zákona z roku 2016 je v odstavci 5 stanoveno:

„Pokud úřad nevyužil možnosti podle čl. 8 odst. 3, aby žádosti nevyhověl, žádné ustanovení tohoto odstavce nelze vykládat tak, že úřadu brání v tom, aby odmítl udělit povolení pro záměr strategického rozvoje bydlení v případě žádosti podle článku 4, má-li úřad za to, že podoba navrženého územního záměru není zralá pro realizaci s ohledem na nevyhovující nebo neúplnou zprávu o posouzení vlivů na životní prostředí nebo prohlášení o vlivech v rámci sítě Natura, předložených v příslušném případě spolu se žádostí o územní povolení.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

17 Spor v původním řízení se týká strategického územního záměru výstavby 123 bytů a souvisejících prací v Ballincolligu (Irsko).

18 Pro účely žádosti o povolení tohoto záměru byla provedena arboristická studie a jménem oznamovatele byly vypracovány dvě zprávy o předběžném posouzení, první pro účely posouzení vlivů uvedeného záměru na životní prostředí podle směrnice 2011/92 (dále jen „EIA“) a druhá pro účely odpovídajícího posouzení důsledků téhož projektu pro lokality vyhlášené jako zvláštní oblasti ochrany nebo zvláště chráněné oblasti podle čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43.

19 První zpráva neobsahuje zvláštní analýzu fauny a flóry, neodkazuje na dopad téhož projektu na netopýry a hodnotící tabulka, kterou obsahuje, se nezmiňuje o biologické rozmanitosti. Ve druhé zprávě není uvedena ani zvláštní zmínka o skutečném dopadu záměru na netopýry, neboť tato zpráva obsahuje pouze obecný odkaz na skutečnost, že „rušení fauny může vznikat přímo v důsledku ztráty stanoviště (například hnízdišť netopýrů) nebo nepřímo kvůli hluku, vibracím a zvýšené aktivitě v souvislosti s výstavbou a provozem“. Jediná zmínka o biologické rozmanitosti se nachází v této druhé uvedené zprávě, která však odkazuje pouze na lokality sítě Natura 2000, a nikoli na ekosystém samotné lokality záměru.

20 Arboristické posouzení bylo provedeno za jediný den a bylo určeno třináct stromů, které měly být pokáceny. V rámci tohoto posouzení nebylo zohledněno skutečné nebo potenciální využití stromů netopýry ani otázka, zda netopýři využívají dotčenou lokalitu k vyhledávání potravy nebo k doletům. Zatímco ve zprávě o předběžném ověření týkající se EIA byla navržena ochrana stávající vegetace v této lokalitě „v co největším možném rozsahu“ a bylo v ní potvrzeno, že zlepšení projektu dotčeného ve věci v původním řízení díky novým krajinným opatřením bude mít pozitivní dopad na biologickou rozmanitost, bylo by ve skutečnosti pokáceno několik stromů, mezi nimi i několik cypřišů a dva ze šesti dubů rostoucích v uvedené lokalitě.

21 Dne 7. července 2020 předložila žalobkyně v původním řízení úřadu podání, v němž uvedla, že místo navrhovaného územního záměru se nachází na řece Lee v bezprostřední blízkosti biologického koridoru Lee, a připomněla skutečnost, že na témže místě byli opakovaně pozorováni netopýři, jak vyplývá ze studie populace netopýrů provedené v roce 2016, v níž se zejména uvádí, že „[s]távající průzkumy netopýrů v bezprostředním okolí [ukazují], že břehový koridor využívá celá řada rozmanitých druhů netopýrů a významný dopad na tyto živočichy [by byl zapříčiněn] možnou ztrátou hnízdišť, potravních stanovišť a narušením tras přeletů“.

22 Dne 11. září 2020 šetřící osoba doporučila, aby bylo povolení uděleno. Měla za to, že dotčená lokalita obecně neskýtá vhodná stanoviště pro volně žijící živočichy nebo druhy významné pro ochranu, nicméně potvrdila, že kácení stromů by mělo být provedeno v souladu s doporučeními řádně kvalifikovaného ekologa, aby se zabránilo možnému dopadu záměru dotčeného v původním řízení na netopýry. Šetřící osoba neprovedla předběžné šetření k posouzení vlivů na životní prostředí (EIA), neboť v návaznosti na předběžnou studii vyloučila nezbytnost jeho provedení.

23 Dne 16. září 2020 úřad rozhodl o vydání povolení pro tento záměr, aniž by vyžadoval provedení EIA a aniž by shromáždil další informace o výskytu netopýrů. Na základě vlastního předběžného šetření týkajícího se nutnosti podrobit záměr EIA měl úřad totiž za to, že „zpráva v této věci předložená oznamovatelem [vymezuje] a vhodně popisuje přímé, nepřímé a kumulativní vlivy navrhovaného územního záměru na životní prostředí“ a dospěl k závěru, že „vzhledem k povaze, rozsahu a umístění dotčené lokality nebude mít navrhovaný územní záměr pravděpodobně významný vliv na životní prostředí“. V návaznosti na vyjádření žalobkyně v původním řízení nebyly od oznamovatele požadovány žádné další informace. V souladu s doporučením šetřící osoby byla však součástí takto uděleného povolení tato podmínka:

„21. Stromy, které mají být v lokalitě odstraněny, musí být pokáceny na konci léta nebo na podzim. Jakékoli činnosti způsobující vyrušování netopýrů v lokalitě musí být prováděny způsobem, který musí být písemně odsouhlasen s příslušným orgánem územního plánování na základě stanoviska kvalifikovaného ekologa.

Odůvodnění: V zájmu ochrany přírody.“

24 High Court (Vrchní soud, Irsko), k němuž žalobkyně v původním řízení podala žalobu proti uvedenému rozhodnutí a který je předkládajícím soudem, si předně klade otázku, zda směrnice 2011/92 mimo jiné vyžaduje, aby oznamovatel shromáždil všechny relevantní informace o druzích nebo stanovištích, které by mohly být dotčeným záměrem zasaženy, tím, že provede odpovídající vědecké studie nebo shromáždí jejich výsledky s cílem rozptýlit veškeré pochybnosti o významných vlivech záměru na takové druhy nebo stanoviště. Mimoto si předkládající soud klade otázku ohledně povinností, které jsou případně uloženy oznamovateli a příslušnému orgánu v případě, že třetí strana poskytne uvedenému orgánu doplňující informace, které mohou objektivně vzbuzovat pochybnosti o vlivech tohoto záměru na životní prostředí.

25 V tomto ohledu se předkládající soud táže, jaká míra kvalifikovaného přesvědčení má být použita, a sice zda úřad musí vyloučit jakoukoli důvodnou pochybnost o významných vlivech uvedeného záměru na životní prostředí, nebo pouze přijmout „přiměřené“ rozhodnutí na základě dokumentů, které má k dispozici. Předkládající soud má za to, že kdyby bylo rozhodnutí znamenající vyloučení nezbytnosti provést EIA podmíněno vyloučením jakýchkoli důvodných pochybností, bylo by rozhodnutí neprovést EIA v projednávané věci protiprávní. Naproti tomu

podle předkládajícího soudu existují určité skutečnosti, na jejichž základě by mohl úřad vydat rozhodnutí opírající se o nabytí přiměřené míry jistoty, kdyby se taková podmínka vztahovala jen na přiměřenou míru jistoty, a nikoli na vyloučení veškerých důvodných pochybností.

26 Dále si předkládající soud klade otázku, jaký dopad na aspekty uvedené v bodech 24 a 25 tohoto rozsudku má skutečnost, že pochybnosti vznesené ve vyjádření žalobkyně v původním řízení ze dne 7. července 2020 se týkají druhů, na které se vztahuje přísná ochrana podle článku 12 směrnice 92/43.

27 Za těchto podmínek se High Court (Vrchní soud, Irsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má mít čl. 4 odst. 4 nebo bod 3 přílohy IIA [směrnice 2011/92], vykládané ve světle zásady předběžné opatrnosti, za následek, že v případě, kdy by měly být poskytnuty informace podle přílohy IIA směrnice a kdy má příslušný orgán podklady, že by druh nebo stanoviště mohlo být ovlivněno záměrem, měl by dotčený oznamovatel získat všechny relevantní informace o druzích nebo stanovištích, které mohou být záměrem ovlivněny, a to provedením nebo shromážděním vědeckých studií, které jsou dostatečné k tomu, aby vyloučily pochybnosti o významných vlivech na tyto druhy nebo stanoviště, přičemž v případě neexistence výsledků takových studií by o tom měl být příslušný orgán informován a měl by mít povinnost postupovat tak, že nejsou dostupné dostatečné informace, aby se vyloučily pochybnosti o tom, zda bude mít záměr významný vliv na životní prostředí?

2) Má mít čl. 4 odst. 4 nebo bod 3 přílohy IIA [směrnice 2011/92], vykládané ve světle zásady předběžné opatrnosti, za následek, že v případě, kdy by měly být poskytnuty informace podle přílohy IIA směrnice, je příslušný orgán povinen vyloučit pochybnosti o možnosti významných vlivů na životní prostředí, pokud navrhuje nepodrobit záměr posouzení podle článků 5 až 10 uvedené směrnice, a tedy v případě, kdy příslušný orgán při rozhodování podle čl. 4 odst. 2 uvedené směrnice objektivně nemá dostatek informací, aby vyloučil pochybnosti o tom, zda záměr bude mít významné vlivy na životní prostředí, je třeba požadovat, aby byl záměr podroben posouzení podle článků 5 až 10 uvedené směrnice?

3) Pokud je odpověď na první otázku obecně záporná, nastaly by takové důsledky, pokud by se potenciální významné vlivy na životní prostředí týkaly druhů, které by mohly být dotčeny uvedeným záměrem, jestliže mají tyto druhy nárok na přísnou ochranu podle článku 12 směrnice 92/43, mimo jiné s ohledem na význam těchto druhů uznaný v čl. 3 odst. 1 písm. b) směrnice 2011/92 a bodu 11. odůvodnění směrnice 2014/52?

4) Má mít čl. 4 odst. 4 nebo bod 3 přílohy IIA [směrnice 2011/92], vykládané ve světle zásady předběžné opatrnosti, za následek, že pokud po poskytnutí informací oznamovatelem podle přílohy IIA uvedené směrnice poskytne další strana příslušnému orgánu dodatečné informace, které mohou objektivně vyvolat pochybnosti o vlivu záměru na životní prostředí, je buď oznamovatel povinen poskytnout příslušnému orgánu další informace, které by vyloučily takové pochybnosti, nebo informovat příslušný orgán o neexistenci takových informací, anebo je příslušný orgán povinen sám získat další informace, které by vyloučily takové pochybnosti, nebo případně rozhodnout, že je třeba provést posouzení podle článků 5 až 10 [směrnice 2011/92], pokud nejsou k dispozici dostatečné informace, které by vyloučily jakékoli pochybnosti o tom, zda bude mít záměr významné vlivy na životní prostředí?

5) Pokud je odpověď na čtvrtou otázku v zásadě záporná, nastaly by takové důsledky, pokud by se potenciální významné vlivy dotčeného záměru na životní prostředí týkaly druhů, které by mohly být dotčeny uvedeným záměrem, jestliže mají tyto druhy nárok na přísnou ochranu podle článku 12 [směrnice 92/43], mimo jiné s ohledem na význam těchto druhů uznaný v čl. 3 odst. 1 písm. b) [směrnice 2011/92] a bodu 11 odůvodnění směrnice 2014/52?“

K předběžným otázkám

28 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda ustanovení čl. 4 odst. 4 až 6 směrnice 2011/92 musí být vykládána v tom smyslu, že pokud třetí strana v rámci předběžného ověřování prováděného podle tohoto ustanovení poskytla příslušnému orgánu informace, jež mohou objektivně vyvolávat pochybnosti o možných významných vlivech tohoto záměru na životní prostředí, zejména ve vztahu ke druhu chráněnému podle směrnice 92/43, je oznamovatel nebo případně přímo příslušný orgán povinen shromáždit všechny relevantní informace, aby rozptýlil veškeré pochybnosti o těchto vlivech, a nelze-li takovou pochybnost vyloučit, musí tento orgán rozhodnout, že je nezbytné provést EIA.

29 Je třeba připomenout, že podle čl. 2 odst. 1 směrnice 2011/92 je vyžadováno, aby záměry, jež mohou mít významný vliv na životní prostředí ve smyslu článku 4 této směrnice, ve spojení s přílohami I nebo II této směrnice, podléhaly EIA před udělením povolení (rozsudek ze dne 28. února 2018, Comune di Castelbellino, C-117/17, EU:C:2018:129, bod 24 a citovaná judikatura).

30 V článku 4 odst. 1 směrnice 2011/92 je upřesněno, že s výhradou čl. 2 odst. 4 uvedené směrnice podléhají záměry uvedené v její příloze I posouzení podle článků 5 až 10 uvedené směrnice. Má se tedy za to, že tyto záměry nutně představují riziko významného vlivu na životní prostředí.

31 Pro záměry vyjmenované v příloze II směrnice 2011/92 je v jejím čl. 4 odst. 2 stanoveno, že členské státy určí, zda dotčený záměr musí podléhat EIA na základě přezkoumávání každého jednotlivého případu či na základě prahových hodnot nebo kritérií stanovených dotčeným členským státem, nebo zda se případně použijí oba tyto postupy. Jak vyplývá ze znění tohoto ustanovení ve spojení s bodem 9 odůvodnění této směrnice, tyto záměry nemusí mít nutně vždy významný vliv na životní prostředí, takže by měly podléhat posouzení pouze tehdy, mají-li členské státy za to, že by takový vliv mít mohly.

32 V tomto ohledu je v čl. 4 odst. 3 směrnice 2011/92 upřesněno, že členské státy mohou stanovit prahové hodnoty nebo kritéria, na jejichž základě určí, kdy záměry nemusí podléhat určení podle odstavců 4 a 5 ani EIA, nebo prahové hodnoty a kritéria, na jejichž základě určí, kdy záměry musí v každém případě podléhat EIA, aniž by podléhaly určení podle odstavců 4 a 5.

33 Konečně, pokud se členské státy rozhodnou takové určení požadovat, je v uvedených odstavcích 4 a 5 stanoven postup předběžného ověření, který probíhá následujícím způsobem.

34 Zaprvé oznamovatel poskytne informace o povaze dotčeného záměru a o jeho možných významných vlivech na životní prostředí. Podrobný seznam informací, jež mají být poskytnuty, je upřesněn v příloze IIA směrnice 2011/92. Tyto informace musí obsahovat popis aspektů životního prostředí, které by mohly být záměrem významně zasaženy, jakož i popis všech významných vlivů záměru na životní prostředí, pokud jsou k dispozici informace o těchto vlivech. Oznamovatel může rovněž poskytnout popis prvků záměru nebo zamýšlených opatření k vyloučení či prevenci významných negativních vlivů na životní prostředí.

35 Zadruhé příslušný orgán provede určení nezbytnosti provést EIA na základě informací, jež stanoveným způsobem poskytl oznamovatel, přičemž zohlední příslušná kritéria výběru, jež jsou stanovena v příloze III směrnice 2011/92.

36 V tomto rámci musí oznamovatel případně zohlednit dostupné výsledky jiných relevantních posouzení vlivů dotčeného záměru na životní prostředí, která byla provedena na základě jiných unijních právních aktů, než je směrnice 2011/92, a dále výsledky předběžného ověření nebo posouzení vlivů na životní prostředí provedených na základě takových právních aktů.

37 Zatřetí je určení zpřístupněno veřejnosti a jsou v něm uvedeny zejména hlavní důvody, proč rozhodnutí vyžaduje či nikoli provedení EIA s ohledem na příslušná kritéria uvedená v příloze III směrnice 2011/92.

38 Směrnice 2011/92 naproti tomu výslovně nestanoví povinnost vést v rámci tohoto zjišťovacího řízení konzultace s veřejností. V bodě 29 odůvodnění směrnice 2014/52, v němž je vysvětlen cíl sledovaný čl. 4 odst. 4 až 6 směrnice 2011/92, je totiž upřesněno, že „řádnou správní praxi mimoto představuje rovněž přihlížení k nevyžádaným vyjádřením, která mohou pocházet z různých zdrojů“, a dále je v něm uvedeno, že „ve fázi zjišťovacího řízení nejsou vyžadovány formální konzultace“.

39 Stejně tak směrnice 2011/92 nevymezuje případy, v nichž by příslušný orgán mohl či měl oznamovatele požádat o poskytnutí doplňujících informací.

40 Směrnice 2011/92 tedy výslovně nestanoví povinnost příslušného orgánu, aby požádal oznamovatele o doplňující informace nebo je sám shromáždil v návaznosti na vyjádření, která mu předložila třetí strana k případným významným vlivům dotčeného záměru na životní prostředí.

41 Podle judikatury Soudního dvora však z čl. 2 odst. 1 směrnice 2011/92 vyplývá, že posouzení EIA musí být provedeno, jakmile existuje pravděpodobnost nebo riziko, že dotčený záměr bude mít významný vliv na životní prostředí. S ohledem na zásadu obezřetnosti, která je jedním ze základů politiky vysoké úrovně ochrany uplatňované Unií v oblasti životního prostředí, v jejímž světle musí být vykládána směrnice 2011/92, se má za to, že takové riziko existuje, pokud nelze na základě objektivních skutečností vyloučit, že tento záměr může mít významný vliv na životní prostředí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 31. května 2018, Komise v. Polsko, C-526/16, EU:C:2018:356, body 66 a 67, jakož i citovaná judikatura).

42 Z toho vyplývá, že v rámci předběžného ověření, jež má za cíl určit, zda je provedení EIA nezbytné, je na příslušném orgánu, aby zohlednil všechny relevantní informace, které má k dispozici, včetně těch, jež mu byly bez vyzvání předloženy třetí stranou, pokud tyto informace obsahují objektivní skutečnosti, které mu umožní posoudit existenci rizika, že záměr by měl významný vliv na životní prostředí.

43 Mimoto v případě, že má příslušný orgán na základě informací, jež mu poskytla třetí strana, za to, že nelze vyloučit, že dotčený záměr může mít významný vliv na životní prostředí, musí oznamovateli umožnit, aby mu poskytl doplňující informace před tím, než příslušný orgán rozhodne o tom, že je pro tento záměr nezbytné provést EIA či nikoli. Jak totiž vyplývá ze znění ustanovení čl. 4 odst. 4 a 5 směrnice 2011/92, oznamovatel má rozhodující úlohu při poskytování informací umožňujících příslušnému orgánu provést takové určení. Přitom za tímto účelem,

a zejména s cílem omezit povinné provádění posouzení vlivů na životní prostředí pouze na záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí, musí mít tento orgán k dispozici co možná nejúplnější informace.

44 Mimoto příslušný orgán nemůže konstatovat, že existuje riziko, že záměr bude mít významný vliv na životní prostředí z důvodu, že informace poskytnuté oznamovatelem jsou neúplné, aniž jej nejdříve požádal o poskytnutí doplňujících informací.

45 Naproti tomu v případě, že příslušný orgán může navzdory informacím předloženým třetí stranou na základě objektivních skutečností vyloučit, že dotčený záměr by mohl mít významný vliv na životní prostředí, může tento orgán rozhodnout, že provedení EIA není nutné, aniž by byl tento orgán povinen požádat oznamovatele o poskytnutí doplňujících informací.

46 Je třeba dodat, že podle judikatury Soudního dvora se má předně za to, že záměr může mít významný vliv na životní prostředí, pokud z důvodu své povahy může podstatným nebo nevratným způsobem změnit takové faktory životního prostředí, jako jsou živočichové či rostliny, půda nebo voda, bez ohledu na jeho rozměry (rozsudek ze dne 31. května 2018, Komise v. Polsko, C-526/16, EU:C:2018:356, bod 65 a citovaná judikatura).

47 Dále, jak již Soudní dvůr rozhodl, znění čl. 2 odst. 1 směrnice 2011/92 je v podstatě podobné znění čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, bod 42).

48 V tomto ohledu podle judikatury Soudního dvora podmínka stanovená v čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43 znamená, že v případě pochybností o neexistenci významných účinků je třeba takové posouzení provést (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. května 2011, Komise v. Belgie, C-538/09, EU:C:2011:349, bod 41 a citovaná judikatura). Soudní dvůr nicméně rovněž konstatoval, že tento čl. 6 odst. 3 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud se příslušný orgán členského státu rozhodne povolit plán nebo projekt, které mohou mít vliv na lokalitu chráněnou na základě této směrnice, aniž vyžaduje odpovídající posouzení ve smyslu tohoto ustanovení, musí dostačujícím způsobem uvést důvody, které mu před vydáním takového povolení umožnily nabýt navzdory opačným stanoviskům a důvodným pochybnostem případně vyjádřeným v těchto stanoviscích jistotu, že jsou vyloučeny jakékoli důvodné vědecké pochybnosti o možnosti, že tento projekt významně ovlivní tuto lokalitu (rozsudek ze dne 15. června 2023, Eco Advocacy, C-721/21, EU:C:2023:477, bod 43).

49 Z toho je třeba dovozovat, že v kontextu zjišťovacího řízení vedeného podle směrnice 2011/92 jsou vyžadovány dvě podmínky k tomu, aby měl příslušný orgán s ohledem na vyjádření, která mu předložila třetí strana, povinnost požádat oznamovatele o poskytnutí doplňujících informací. Zaprvé se tato vyjádření musí týkat možných „významných“ vlivů dotčeného záměru na životní prostředí. Zadruhé je nezbytné, aby uvedená vyjádření byla skutečně takové povahy, že brání vyslovení závěru, podle kterého je vyloučena jakákoli důvodná vědecká pochybnost o možném významném vlivu tohoto záměru na životní prostředí.

50 Bude na předkládajícím soudu, aby určil, zda s ohledem na poznatky, které měl úřad k dispozici v okamžiku přijetí rozhodnutí ze dne 16. září 2020, včetně těch, které mu předložila žalobkyně v původním řízení v rámci svého vyjádření ze dne 7. července 2020, mohl tento úřad nabýt navzdory poznatkům obsaženým v tomto vyjádření jistotu, že jsou vyloučeny jakákoli důvodné vědecké pochybnosti o možnosti, že záměr dotčený ve věci v původním řízení bude mít významný vliv na životní prostředí, zejména na druhy chráněné podle směrnice 92/43.

51 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že ustanovení čl. 4 odst. 4 až 6 směrnice 2011/92 musí být vykládána v tom smyslu, že v případě, že třetí osoba v rámci zjišťovacího řízení vedeného podle těchto ustanovení poskytla příslušnému orgánu objektivní poznatky o možných významných vlivech tohoto záměru na životní prostředí, zejména na druh chráněný podle směrnice 92/43, musí tento orgán požádat oznamovatele, aby mu poskytl doplňující informace, a zohlednit je před tím, než rozhodne, zda je pro uvedený záměr nezbytné provést EIA či nikoli. Naproti tomu v případě, že lze navzdory vyjádření, jež tomuto orgánu předložila tato třetí osoba, na základě objektivních poznatků vyloučit, že tento záměr může mít významný vliv na životní prostředí, může tentýž orgán rozhodnout, že provedení EIA není nutné, aniž je povinen žádat oznamovatele o poskytnutí doplňujících informací.

K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

Ustanovení čl. 4 odst. 4 až 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EHS ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014

musí být vykládána v tom smyslu, že

v případě, že třetí osoba v rámci zjišťovacího řízení vedeného podle těchto ustanovení poskytla příslušnému orgánu objektivní poznatky o možných významných vlivech tohoto záměru na životní prostředí, zejména na druh chráněný podle směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, ve znění směrnice Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013, musí tento orgán požádat oznamovatele, aby mu poskytl doplňující informace, a zohlednit je před tím, než rozhodne, zda je pro uvedený záměr nezbytné provést posouzení vlivů na životní prostředí či nikoli. Naproti tomu v případě, že lze navzdory vyjádření, jež tomuto orgánu předložila tato třetí osoba, na základě objektivních poznatků vyloučit, že tento záměr může mít významný vliv na životní prostředí, může tentýž orgán rozhodnout, že provedení posouzení vlivů na životní prostředí není nutné, aniž je povinen žádat oznamovatele o poskytnutí doplňujících informací.

Podpisy